

5498

1999

1

178

55

بسم الله الرحمن الرحيم

www.ketab.ir

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه	:	نوری، علی، ۱۳۶۳ -، گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور	:	کتاب گويا: مجموعه مقالات و دیدگاه‌ها / به اهتمام علی نوری.
مشخصات نشر	:	قم: توانمندان، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۲۶۵ص؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	:	۲۵۰۰۰ ریال : 4-36-6216-622-978
ویرایش فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	کتاب‌های گويا-- مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	:	Talking books -- *Addresses, essays, lectures
موضوع	:	کتاب‌های شنیداری-- مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	:	Audio books -- *Addresses, essays, lectures
موضوع	:	ادبیات نابینایان -- نشر -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	:	Blind -- Books and reading -- Publishing -
	:	*Addresses, essays, lectures
شناسه افزوده	:	دفتر فرهنگ معلولین
رده بندی کنگره	:	Z۵۳۲۷
رده بندی دیویی	:	۳۸/۳۸
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۸۱۹۳۵۲

کتاب گویا

مجموعه مقالات و دیدگاه‌ها

به اهتمام:

علی نوری

انتشارات توانمندان
Tavanmandan Publications

کتاب گویا: مجموعه مقالات دیدگاهها

به اهتمام: علی نوری

نوبت چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۸

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۱۶-۳۶-۴ ISBN: 978-622-6216-36-4

ناشر: توانمندان شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه قیمت: ۲۵۰/۰۰۰ ریال

قم، بلوار محمدامین، خیابان گلستان، کوچه ۱۱، پلاک ۴، دفتر فرهنگ معلولین

تلفن: ۰۲۵-۳۲۹۱۳۴۵۲ فکس: ۰۲۵-۳۲۹۱۳۵۵۲ همراه: ۰۹۱۲۵۵۲۰۷۶۵

www.HandicapCenter.com , info@handicapcenter.com

www.DataDisability.com , www.Tavanmandan.com

فهرست

۷

پیشگفتار

فصل اول: تاریخ پیدایش و تحولات

- ۱۳..... تحولات تاریخی کتاب گویا، محمد نوری
- ۲۹..... کتاب گویا: تعریف، تاریخ تحولات، سعید محمدیاری
- ۴۱..... تاریخ کتاب گویا: جهان و ایران، فاطمه فهیمی نیا و مریم چهرقانی

فصل دوم: کارکرد فرهنگی و اجتماعی

- ۸۱..... کتاب گویا و اشتغال روشنفکران، رقیه بابایی
- ۸۹..... جنبه‌ها و ابعاد کتاب گویا: ابعاد نصوصی
- ۹۹..... اهمیت و تأثیر کتاب گویا، فاطمه کاظمی

فصل سوم: گفت‌وگو و هم‌اندیشی

- ۱۰۵..... کتاب گویا: گذشته، حال، آینده، محمد نوری و دیگران
- ۱۴۱..... بررسی کتاب گویا، مصطفی رحمان دوست و دیگران
- ۱۶۱..... نگاهی به چند گفت‌وگو، پریسا عالم‌زاده

فصل چهارم: حقوق

- ۱۶۹..... سابقه حقوق کتاب گویا در ایران، سیدرضا حسینی امین
- ۱۷۹..... ظرفیت‌های حقوقی، فرهنگی و اقتصادی کتاب گویا، محمد نوری

فصل پنجم: فناوری تولید و مصرف

- ۲۰۵..... تولید کتاب گویا، سعید محمدیاری
- ۲۰۹..... صوتی‌سازی متون

فصل ششم: اطلاع‌رسانی و ارتباطات

- ۲۱۵ جشنواره کتاب گویا، مریم بیگدلی
- ۲۱۷ مؤسسات تولید کننده کتاب گویا در ایران، منصوره ضیائی‌فر
- ۲۲۵ اولین تفسیر گویای قرآن کریم
- ۲۲۹ محصولات گویای دفتر فرهنگ معلولین، علی نوری
- ۲۳۳ اتحادیه ناشران کتاب گویا، مریم قاسمی
- ۲۴۷ تولید کتاب گویا در سوره مهر
- ۲۴۹ فهرستواره منابع درباره کتاب گویا، اباذر نصر اصفهانی
- ۲۶۱ نشرین اودیو فایل، مریم بیگدلی
- ۲۶۵ خرید کتاب‌های گویا

پیشگفتار

کتاب صوتی به لحاظ گفتاری، گویا Talking Book و از حیث شنوایی آن را Audio Books می‌نامند. اهمیت این پدیده در جامعه و فرهنگ نابینایان بر شخصی پوشیده نیست. همانطور که «یار مهربان» در فرهنگ عمومی، در کنار همه افراد از خردسالی تا پیمان عمر با خوش زبانی و دانایی حضور دارد جامعه روشندان هم «یار مهربانی» دارند که «گوید سخن فراوان» و «پندآموز» است. با این تفاوت که درباره کتاب و یار مهربان عمومی بسیار گفته و نوشته‌اند، با دلسوزی از ضعف‌های آن گفته‌اند، نقش و جایگاه آن را تحلیل و بررسی کرده‌اند، اما در باب کتاب‌گویای روشندان به‌رغم اهمیت آن بسیار کم تحلیل و بررسی کرده‌اند؛ گویا برای اینان، یار نامهربان شده است، یا بهتر است بگوییم نامهربانی‌ها نصیب و قسمت آن شده است.

تصور بفرمایید یک نابینا، فاقد مهم‌ترین حسی است که ارتباط انسان را با جهان و دنیای خارج سامان می‌دهد. انسان از راه دیدن و مشاهده با جهان مرتبط است. اما نابینا حس شنوایی را جانشین بینایی کرده و درصدد است از طریق شنوایی و تا حدی لامسه (کتاب بریل) اطلاع‌یابی کرده و تمامی اطلاعات، تصورات و علوم و فنون را کسب کند. از اینرو همت عالی نابینایی که در بین هزاران دانشجوی عادی، بهترین رتبه را در کنکور کسب کرده، باید ستود. نیز بعضاً در مقطع دکتری یا کارشناسی ارشد توانسته‌اند حتی رتبه‌های نخست کسب کنند. با اینکه منابعی مثل کتاب گویا در اختیارشان نبوده است. دسترسی اینان به منابع صرفاً از طریق قرائت والدین، همسر یا یکی از نزدیکان و استماع آنان بوده است. آیا افراد عادی بدون اینکه به منابع دسترسی داشته باشند می‌توانند به چنین موفقیت‌هایی دست

یابند؟ بالاخره با این مقایسه‌ها می‌توان به اهمیت کتاب گویا از یک طرف و همت بلند و تلاش‌های نابینایان برای دانش آموختن از طرف دیگر پی بُرد. دیگر معلولین هر کدام به نوبه خود، مشکلات و موانع دارند؛ ناشنوا، سخنان معلم را سر کلاس نمی‌تواند گوش دهد و مجبور است با دیدن لب‌ها و از طریق حرکت لب‌ها سخنان معلم را یاد بگیرد.

کتاب گویا شامل ابعاد و مسائل متنوعی است، ولی فناوری تولید کتاب گویا و ضرورت تأمین نیازهای جامعه کنونی نابینایان از همه مهم‌تر است. با اینکه جامعه روش‌دانان به سرعت مدارج علمی را طی کرده و به مقاطع عالی صعود کرده و به شدت نیازمند منابع علمی است؛ اما تولید کتاب گویا بسیار کند و به شیوه‌های قدیمی و فاقد نوابط مطلوب جریان دارد.

نابینایان از یک طرف در تمامی مراحل آموزش و پرورش و آموزش عالی مجبوراند، همان منابع و مواد درسی افراد عادی را امتحان دهند. یعنی با افراد عادی در یک کنکور شرکت می‌کنند، کنکور و آزمون‌های ویژه برای آنان وجود ندارد. این بی‌عدالتی بسیار کمرشکن است. تازه وقتی در چنین آزمون‌هایی شرکت کرده و قبول می‌شوند، به هنگام اشتغال یا هر نوع سهمیه‌بندی اداری، نابینایی برای آنان یک شاخص منفی محسوب می‌شود. تمامی مدیران و دست‌اندرکاران امور آموزشی و اجتماعی معاودین را به این ظلم مضاعف جلب می‌نماییم. آری ظلم مضاعف، زیرا از یک طرف باید در کنار افراد عادی تحصیل کنند اما وقتی نوبت، اشتغال می‌رسد، نابینایان به دلیل عدم صحت جسمانی و فقدان سلامت کنار زده یا شغل‌هایی که لایق آنها نیست به آنان محمیل می‌کنند. نابینایی با زحمت فراوان در آزمون دکتری به رتبه عالی دست یافت، در دوره تحصیل هم با مساعدت همسرش که منابع را برایش می‌خواند، موفق شد تا بالاخره با تلاش فراوان در هیئت علمی دانشگاه عضو شد. ولی همواره با مشکلاتی مواجه بوده است. این فقط یک نمونه از نمونه‌های فراوان است.

لازم است کارشناسان بدون ملاحظه و مجامله، به بررسی مشکلات کتاب گویا بپردازند؛ راه کارهای برون رفت از این مشکلات را در گفتگو و هم‌اندیشی تحلیل نمایند.

به لحاظ کمی یک بخش مهم از جامعه معلولین، نابینایان هستند. اما نهادهای فرهنگی، نسبت به ضروری‌ترین نیاز فرهنگی آنان یعنی کتاب گویا تاکنون، غفلت داشته‌اند؛ با اینکه در جامعه اسلامی، رهبران دینی، آنان را صاحب حق دانسته‌اند. حضرت علی (ع) در فراز هفتم از فرمان به مالک اشتر^۱ درباره طبقه نابینا و ناشنوا و زمین‌گیران هشدار می‌دهد که همواره به فکر مشکلات آنان باش و از آنان روی برنگردان. فراتر از مسلمانی، به عنوان یک انسان مسئول و متعهد، توجه به هموطنان و به ویژه توجه به افرادی که از وضعیت عادی مناسبی برخوردار نیستند، از وظایف همه انسان‌ها است. این کتاب با نگاهی به گذشته کتاب گویا، رصد تحولات این پدیده تا امروز؛ آنگاه تجزیه و تحلیل مشکلات و مسائل کنونی کتاب گویا است. البته با این رویکرد که به معضلات عینی، مشکلات دست به گریبان و همه گیر بپردازیم و از موضوعات انتزاعی فاصله بگیریم.

این کتاب مجموعه مقالات در زمینه‌ها و ابعاد مختلف کتاب گویا است که توسط کارشناسان تدوین شده است. بیشتر این مقالات قبلاً در مجله توان نامه یا دیگر رسانه‌های وابسته به دفتر فرهنگ معلولین منتشر شده است.

در پایان بر خود فرض می‌دانیم از جناب حضرت الاسلام والمسلمین سید جواد شهرستانی نماینده آیت الله العظمی سید علی سیستانی تشکر کنیم؛ ایشان همواره با توصیه و راهنمایی‌ها راه اینگونه طرح‌ها و پروژه‌ها را گشوده‌اند.

علی نوری

مردادماه ۱۳۹۸